

d'1 ex. empaïtat per garses a la Plana del Corb el 21/3/95. A primers d'agost encara es pot veure algun cas de joves alimentats pels seus hostes (2 ex. joves demanant menjar a 1 garsa a Mas de Melons el 8/8/97) que correspondrien a algunes de les postes més tardanes.

Un cop realitzada la posta, els adults inicien el retorn a les àrees d'hivernada. Encara que sense dades concretes, és possible que els primers exemplars adults ja marxïn durant el maig. De tota manera, al llarg del juny i primers de juliol encara es veuen alguns adults (una parella el 26/6/83 i 1 ex. adult l'1/7/83 al secà de Bellmunt). Els joves deixen majoritàriament les nostres comarques durant el juliol, i segurament la majoria d'observacions que es produeixen durant aquest mes i molt més rarament durant l'agost, moment a partir del qual desapareixen els cucuts reials, deuen ser d'exemplars de l'any. Així,

l'observació d'un grup format per 9 ex. a Balaguer el 22/7/83 podria correspondre a joves de l'any. Sembla que al setembre encara es podria observar algun ocell (a Tèrmens el 23/9/59 (Balcells 1961). Excepcionalment es coneix una citació hivernal d'1 ex. jove al Mas de Fontet el 30/12/91 (J. Palau com. pers.).

Quant a la regressió que sembla patir aquesta espècie, les causes no en són ben conegudes. Les poblacions del seu hoste principal, la garsa, no semblen veure's amenaçades ja que es tracta d'una espècie actualment abundant. Així potser caldria cercar les causes en altres aspectes com ara l'ús indiscriminat de pesticides —encara que tampoc sembla mantenir una relació directa amb aquest fet (Muntaner *et al.* 1984)— o la destrucció dels rius de garsa (Purroy 1997).

Jordi CALVET i Félix FERNÁNDEZ

CUCUT *Cuculus canorus*

CUCUT, NOPUC

El cucut és un ocell insectívor que podem trobar a l'estiu a pràcticament tot el continent, tot i que és molt més abundant a les latituds més temperades que a les zones més fredes del nord. L'hivern el passa a l'Àfrica tropical.

A Catalunya, de la mateixa manera que a la Plana de Lleida, és una espècie estival molt comuna i força estesa a gran part del territori.

Ocupa ambients molt diversos, buscant zones arbrades de qualsevol tipus: pinedes, repoblacions forestals, carrascars, zones d'horta, etc. És molt més freqüent a les àrees de regadiu que a les zones obertes de secà on presenta les densitats més baixes i esdevé una espècie molt localitzada a petites taques arbrades o marges embardissats. Un dels ambients on es presenta amb més regularitat són els boscos i la vegetació de ribera present als marges dels rius Segre, Cinca, Noguera Ribagorçana i altres cursos fluvials. Els canyissars més o menys extensos com els de l'embassament d'Utxesa-Secà o els de moltes basses de reg, on moltes vegades se'ls pot veure cantar des d'algun arbre o branca que en sobresurt, acullen també un nombre important d'exemplars.

Els primers cucuts arriben a la Plana de Lleida durant el mes de març, especialment a partir de

l'última desena. Les dates més primerenques de la seva presència corresponen a exemplars observats el 21/3/94 a l'embassament d'Utxesa-Secà i el 24/3/95 a Raimat. De tota manera és durant l'abril, especialment fins la segona quinzena d'aquest mes, quan es fa més freqüent i es detecten simultàniament en moltes localitats els primers mascles. Durant aquest mes i la primera meitat de maig és quan deixa sentir més insistentment el seu característic cant sense el qual es converteix en un ocell de difícil detecció. Els cants perduren durant tot el període reproductor. En moltes localitats i segurament també depenent de l'any, els darrers cants se senten des de mitjan maig (més d'1 ex. mascle cantant al riu Segre a Tèrmens el 18/5/91, 1 ex. mascle cantant a les llacunes de Mont-ral el 19/5/91) fins a mitjan juliol (1 ex. cantant a la Bovera a Linyola el 17/7/99). En general, el cucut és un ocell solitari i rarament s'observen exemplars junts (8-10 ex. volant més o menys plegats en uns ametllers a Bellvís el 31/5/92).

Si ens fixem en el moment en què en alguns punts es deixen de sentir els cucuts es pot pensar que els primers individus adults deuen iniciar la migració postnupcial cap a l'última desena del mes de maig, un cop realitzada la posta que —atenent a les dates